

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 319/2018-30

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 7. augusta 2018 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED]

[REDACTED], zastúpeného advokátskou kanceláriou Kolíková & Partners, s. r. o., Radvanská 21, Bratislava, v mene ktorej koná advokát a konateľ Mgr. Lukáš Opett, PhD., ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 1 ods. 1 a 2, čl. 2 ods. 2, čl. 16 ods. 2, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, práv podľa čl. 3 a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, čl. 2 ods. 1, 2 a 3, čl. 5 ods. 1 a 2, čl. 7 a čl. 14 ods. 1 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach a čl. 1 a čl. 2 Opčného protokolu k Medzinárodnému paktu o občianskych a politických právach zásahom Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky, Ministerstva zahraničných vecí a európskych záležitostí Slovenskej republiky, Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, Úradu medzinárodnej spolupráce Prezídia Policajného zboru a Národnej ústredne Interpol pri realizácii úkonov smerujúcich k jeho vydaniu do Ruskej federácie v rozpore s neodkladným opatrením Výboru OSN pre ľudské práva z 21. júna 2018, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky na jej prerokovanie.

Odôvodnenie:

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 13. júla 2018 doručená sťažnosť [REDACTED] (ďalej aj „sťažovateľ“), zastúpeného advokátskou kanceláriou Kolíková & Partners, s. r. o., Radvanská 21, Bratislava, v mene ktorej koná advokát a konateľ Mgr. Lukáš Opett, PhD., doplnená podaním doručeným ústavnému súdu 16. júla 2018, ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 1 ods. 1 a 2, čl. 2 ods. 2, čl. 16 ods. 2, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práv podľa čl. 3 a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), čl. 2 ods. 1, 2 a 3, čl. 5 ods. 1 a 2, čl. 7 a čl. 14 ods. 1 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach (ďalej len „medzinárodný pakt“) a čl. 1 a čl. 2 Opčného protokolu k Medzinárodnému paktu o občianskych a politických právach (ďalej len „opčný protokol“) zásahom Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo spravodlivosti“), Ministerstva zahraničných vecí a európskych záležitostí Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo zahraničných vecí“), Ministerstva vnútra Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo vnútra“), Úradu medzinárodnej spolupráce Prezídia Policajného zboru a Národnej ústredne Interpol pri realizovaní úkonov smerujúcich k jeho vydaniu do Ruskej federácie v rozpore s neodkladným opatrením Výboru OSN pre ľudské práva (ďalej len „výbor OSN“) z 21. júna 2018.

2. Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že rozhodnutím ministerky spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „ministerka spravodlivosti“) č. k. 2984/2016/83/K09/IG zo 7. februára 2018 bolo povolené vydanie sťažovateľa na trestné stíhanie do Ruskej federácie. Sťažovateľ napadol predmetné rozhodnutie sťažnosťou adresovanou ústavnému súdu, ktorý ju svojím uznesením č. k. III. ÚS 129/2018-73 z 21. marca 2018 prijal na ďalšie konanie a súčasne odložil vykonateľnosť napadnutého rozhodnutia až do právoplatného rozhodnutia ústavného súdu o sťažnosti sťažovateľa. Rozhodnutím z 2. mája 2018 ústavný súd rozhodol o uvedenej sťažnosti sťažovateľa tak, že jej nevyhovel, a toto rozhodnutie

nadobudlo právoplatnosť 2. júla 2018, keď bolo doručené sťažovateľovi. Sťažovateľ medzitým podal 15. júna 2018 individuálnu sťažnosť pre porušenie jeho práv podľa čl. 7 medzinárodného paktu povolením jeho vydania na trestné stíhanie do Ruskej federácie, a to výboru OSN.

3. Sťažovateľ uvádza, že sa jeho právny zástupca na základe komunikácie s príslušným ústavom na výkon väzby, v ktorom je umiestnený vo vydávacej väzbe, ako aj na základe komunikácie s ďalšími zainteresovaným orgánmi verejnej moci dozvedel, že Národná ústredňa Interpol realizuje kroky smerujúce k vydaniu sťažovateľa do Ruskej federácie, a to na podklade právnej analýzy vyhotovenej ministerstvom zahraničných vecí, ktoré v nej vyhodnotilo rozhodnutia výboru OSN, vrátane jeho konkrétneho neodkladného opatrenia vydaného vo veci sťažovateľa, ako nezáväzného pre Slovenskú republiku.

4. Sťažovateľ dôvodí, že považuje postup označených orgánov verejnej moci, ktoré *„napriek existencii neodkladného opatrenia Výboru OSN pre ľudské práva naďalej pokračujú vo výkone extradície sťažovateľa, za iný zásah do svojich práv garantovaných Ústavou Slovenskej republiky, Európskym dohovorom o ochrane ľudských práv a Medzinárodným paktom o občianskych a politických právach“*. Poukazujúc na jednotlivé články medzinárodného paktu a opčného protokolu, je toho názoru, že *„rozhodnutia Výboru OSN pre ľudské práva vo veciach individuálnych sťažností ako aj neodkladné opatrenia sú pre Slovenskú republiku záväzné, pričom svoju záväznosť čerpajú tak z čl. 1 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 154c ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ale aj čl. 26 a 27 Viedenského dohovoru o zmluvnom práve“*.

5. Sťažovateľ argumentuje, že ukončenie extradičného konania v rozpore s nariadeným neodkladným opatrením výboru OSN znamená podľa jeho názoru porušenie implicitného zákazu vydania osoby do krajiny, v ktorej jej hrozí mučenie v zmysle čl. 16 ods. 2 ústavy, čl. 3 dohovoru a čl. 7 medzinárodného paktu. Takýto postup orgánov verejnej moci považuje aj za porušenie jeho práva na spravodlivý proces zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 14 ods. 1 medzinárodného paktu. Situáciu vníma aj ako zmarenie možnosti, aby v jeho veci rozhodol zákonný sudca podľa medzinárodnej zmluvy, teda výbor OSN, čo považuje za porušenie jeho práva zaručeného čl. 48 ods. 1 ústavy.

V neposlednom rade mu je podľa jeho mienky znemožnený výkon práv vyplývajúcich z medzinárodného paktu a opčného protokolu, a to z čl. 2 ods. 1, 2 a 3 a čl. 5 ods. 1 a 2 medzinárodného paktu a tiež z čl. 1 a čl. 2 opčného protokolu.

6. Na základe všetkých uvedených skutočností v závere sťažnosti sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd rozhodol o jeho sťažnosti nálezom, ktorým by vyslovil porušenie jeho základných práv podľa čl. 1 ods. 1 a 2, čl. 2 ods. 2, čl. 16 ods. 2, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 ústavy, práv podľa čl. 3 a čl. 6 ods. 1 dohovoru, čl. 2 ods. 1, 2 a 3, čl. 5 ods. 1 a 2, čl. 7 a čl. 14 ods. 1 medzinárodného paktu a čl. 1 a čl. 2 opčného protokolu zásahom ministerstva spravodlivosti, ministerstva zahraničných vecí, ministerstva vnútra, Úradu medzinárodnej spolupráce Prezídia Policajného zboru a Národnej ústredne Interpol pri realizácii úkonov smerujúcich k jeho vydaniu do Ruskej federácie v rozpore s neodkladným opatrením výboru OSN z 21. júna 2018; prikázal označeným orgánom verejnej moci obnoviť stav pred porušením práv sťažovateľa, priznal mu primerané finančné zadost'učinenie v sume 50 000 €, ako aj náhradu trov právneho zastúpenia.

7. Sťažovateľ v sťažnosti zároveň dôvodí, že mu hrozí reálne vydanie na trestné stíhanie do Ruskej federácie, ku ktorému má dôjsť v špecifikovanom dátume, a to 17. júla 2018, a pokiaľ ústavný súd do tohto stavu nezasiahne, hrozí mu nenávratná ujma vrátane ohrozenia jeho života a zdravia. Na základe uvedeného žiada ústavný súd o vydanie dočasného opatrenia, ktorým by odložil vykonateľnosť rozhodnutia ministerky spravodlivosti č. k. 2984/2016/83/K09/IG zo 7. februára 2018 a uložil označeným orgánom verejnej moci zdržať sa vykonávania úkonov smerujúcich k realizácii jeho vydania na trestné stíhanie do Ruskej federácie až do vydania rozhodnutia ústavného súdu vo veci samej.

II.

8. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak

o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Ústavný súd podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

9. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene alebo návrhy zjavne neopodstatnené môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť bez ústneho pojednávania.

10. Predmetom sťažnosti, ktorú sťažovateľ ústavnému súdu adresuje, je v podstate otázka rešpektovania nariadeného neodkladného opatrenia výboru OSN z 21. júna 2018, ktorým tento Slovenskú republiku požiadal zdržať sa realizácie extradície sťažovateľa do Ruskej federácie až do času ukončenia konania o jeho sťažnosti pred výborom OSN.

11. Sťažovateľ sa domnieva, že ukončenie extradičného konania napriek existencii predmetného neodkladného opatrenia výboru OSN je porušením jeho všetkých označených práv, predovšetkým implicitného zákazu vydania osoby do krajiny, kde môže byť podrobená mučeniu v zmysle čl. 16 ods. 2 ústavy, čl. 3 dohovoru a čl. 7 medzinárodného paktu.

12. V sťažnosti adresovanej ústavnému súdu sťažovateľ okrem konštatovania porušenia všetkých jeho označených práv žiada ústavný súd, aby formou dočasného opatrenia, ako aj prostredníctvom formulovaného príkazu v rámci prejednávania jeho veci zasiahol do aktuálnej situácie a prikázal v sťažnosti špecifikovaným orgánom verejnej moci zdržať sa vykonávania úkonov smerujúcich k realizácii extradície sťažovateľa do Ruskej federácie. Inými slovami, sťažovateľ ústavný súd žiada, aby zaviazal jednotlivé

zainteresované orgány výkonnej moci rešpektovať nariadené neodkladné opatrenie výboru OSN.

13. Je príznačné, že požiadavky na rozhodnutie ústavného súdu formulované v petite sťažnosti (vychádzajúce z názoru, že ústavný súd je jediným orgánom v Slovenskej republike, ktorý môže vydaniu sťažovateľa do Ruskej federácie zabrániť) majú preventívny charakter. Nevyhnutným predpokladom fakultatívnych rozhodnutí (čl. 127 ods. 2 ústavy) ústavného súdu je však vyslovenie porušenia základných práv sťažovateľa alebo minimálne reálny predpoklad, že k takémuto vysloveniu dôjde (dočasné opatrenia podľa § 52 zákona o ústavnom súde). V danej veci nie je možné spoľahlivo identifikovať „iný zásah“ do práv sťažovateľa, keďže je zjavné, že v čase podania ústavnej sťažnosti k nemu nedošlo, a navyše je výlučne podmienený rešpektovaním neodkladného opatrenia výboru OSN, keďže s otázkou porušovania práv sťažovateľa v súvislosti s jeho vydaním do Ruskej federácie sa už právoplatne vysporiadali všetky do úvahy prichádzajúce vnútroštátne a medzinárodné súdne a iné orgány.

14. Tieto zásadné východiská bránia okrem iného tomu, aby ústavný súd vyhovel návrhu na prijatie dočasných opatrení.

V prvom prípade (odklad vykonateľnosti rozhodnutia ministerky spravodlivosti č. k. 2984/2016/83/K09/IG zo 7. februára 2018) tomu bráni skutočnosť, že vo veci samej už ústavný súd rozhodol nálezom (bod I.2) a opätovné posudzovanie tohto rozhodnutia je vylúčené z dôvodov *res iudicata*.

Akceptovanie druhého návrhu by viedlo k priamemu príkazu dotknutým orgánom Slovenskej republiky postupovať určitým spôsobom vo veciach, ktoré patria do ich výlučnej kompetencie. Takéto rozhodnutie bez splnenia už uvedených predpokladov nepatrí do právomoci ústavného súdu.

15. Nadväzujúc na uvedené, ústavný súd zároveň pre úplnosť pripomína, že otázkou vydania sťažovateľa do Ruskej federácie sa opakovane zaoberal aj Európsky súd pre ľudské práva (ďalej aj „ESLP“). Ide predovšetkým o rozhodnutie ESLP vo veci Jandiev v. Slovensko z 1. marca 2016, ktorým bola odmietnutá sťažnosť sťažovateľa č. 37146/12. Ako pritom vyplýva z obsahu citovaného rozhodnutia ESLP, svoj záver o odmietnutí

sťažnosti sťažovateľa opieral o svoju relevantnú judikatúru. Európsky súd pre ľudské práva v odôvodnení rozhodnutia poukázal na skutočnosť, že všeobecná situácia v dožadujúcom štáte (v Ruskej federácii) z hľadiska možného zneužívania moci voči určitým skupinám osôb nie je taká, aby to postačovalo pre záver, že akékoľvek vydanie do Ruska by porušilo čl. 3 dohovoru. V nadväznosti na to ESLP považoval za nevyhnutné vyhodnotiť špecifické okolnosti týkajúce sa prípadu sťažovateľa. V tomto kontexte vo vzťahu k tvrdeniu sťažovateľa o zlom zaobchádzaní s jeho osobou zo strany ruských orgánov činných v trestnom konaní pri jeho zatknutí v období roku 2005 a k tvrdeniu, že vznesenie obvinenia voči jeho osobe bolo založené na dôkazoch získaných mučením iných osôb, ESLP poukázal na to, že dokazovanie vedené štátnymi orgánmi Slovenskej republiky prezentuje zistenia o nedôveryhodnosti sťažovateľovej verzie skutkových okolností veci a že neexistuje žiaden dôkaz o tom, že zranenia, pre ktoré bol sťažovateľ hospitalizovaný v období mája a júna 2006, možno pričítať ruskej štátnej moci. Indikatívny význam ESLP pripísal aj skutočnosti, že sťažovateľ bol neúspešný pri svojich žiadostiach o azyl vo Švajčiarsku a v Belgicku. V neposlednom rade sa ESLP odvolal na aj na vyhodnotenie záruk poskytnutých Generálnou prokuratúrou Ruskej federácie, ktoré kvalifikoval ako dostačujúce, poskytujúce účinné garancie pre vylúčenie možnosti zlého zaobchádzania so sťažovateľom po jeho vydaní do dožadujúcej krajiny a zaručujúce mu spravodlivý proces v súlade s medzinárodným právom.

Poukázať možno aj na rozhodnutie ESLP z 29. mája 2018, č. 7476/18, ktorým rozhodol, že neuplatní voči vláde Slovenskej republiky predbežné opatrenie podľa čl. 39 rokovacieho poriadku Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorým by zabránil extradícii sťažovateľa do Ruskej federácie, o vydanie ktorého požiadal [REDACTED].

16. Ústavný súd je toho názoru, že je jeho poslaním aktívna ochrana práv a slobôd dotknutých subjektov, ktorí sa naňho obrátia so svojou individuálnou sťažnosťou na porušenie práv, pričom mu z jeho postavenia a právomocí nevyplýva úloha zasahovať do prebiehajúcich konaní pred inými súdnymi či kvázi súdnymi medzinárodnými orgánmi a „sprostredkovať“ nimi prijaté neodkladné opatrenia, resp. deklarovat' ich záväznosť či nezáväznosť jednotlivým kompetentným orgánom verejnej moci, ktorým sú priamo adresované.

17. Nad rámec považuje ústavný súd za vhodné uviesť, že otázkou povahy, resp. záväznosti rozhodnutí výboru OSN sa už v minulosti zaoberal Najvyšší správny súd Českej republiky, ktorý v rozsudku sp. zn. 2 As 71/2013 z 15. novembra 2013 okrem iného uviedol, že *„Výbor pro lidská práva je příkladem tzv. kvázijudiciálního mezinárodního orgánu. Byl sice zřízen k řešení mezinárodních sporů, avšak od orgánu soudního typu se odlišuje především závazností výstupu své činnosti. Své názory sděluje ve formě právně nezávazného, jakkoli fakticky respektovaného názoru“*, a tiež, že *«S ohledem na suverénní postavení smluvních stran Paktu však „rozsudky“ Výboru nemají závaznou povahu a neústí v právně závazné rozhodnutí.»*

Tento rozsudok bol akceptovaný aj rozhodnutím Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. III. ÚS 296/14 z 13. marca 2014.

18. Keďže ústavný súd zistil, že nie je daná jeho právomoc na prerokovanie veci sťažovateľa, z uvedených dôvodov rozhodol o odmietnutí jeho sťažnosti pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. augusta 2018